

KOMISSION ASETUS (EU) N:o 316/2014,**annettu 21 päivänä maaliskuuta 2014,****Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta teknologiansiirtosopimusten ryhmiin****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin 2 päivänä maaliskuuta 1965 annetun neuvoston asetuksen N:o 19/65/ETY⁽¹⁾ ja erityisesti sen 1 artiklan,

on julkaissut tämän asetuksen luonnoksen,

on kuullut kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissiolla on asetuksen N:o 19/65/ETY nojalla toimivalta asetuksia antamalla soveltaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 101 artiklan 3 kohtaa tiettyihin 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluviin, ainoastaan kahden yrityksen välisten teknologiansiirtosopimusten ja vastaavien yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin.
- (2) Komissio on antanut asetuksen N:o 19/65/ETY nojalla erityisesti asetuksen (EY) N:o 772/2004⁽²⁾. Asetuksessa (EY) N:o 772/2004 määritellään teknologiansiirtosopimusten ryhmät, joiden komissio katsoi tavallisesti täyttävän SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdassa määrätyt edellytykset. Koska mainitun asetuksen soveltamisesta saatu kokemus on kaiken kaikkiaan myönteistä ja asetuksen voimassaolo päättyy 30 päivänä huhtikuuta 2014, on aiheellista antaa asetuksen antamisen jälkeen kertyneen lisäkokemuksen perusteella uusi ryhmäpoikkeusasetus.

- (3) Tämän asetuksen olisi täytettävä kaksi vaatimusta, nimittäin tehokkaan kilpailun suojelun varmistaminen ja riittävän oikeusvarmuuden tarjoaminen yrityksille. Näihin tavoitteisiin pyrittäessä olisi otettava huomioon tarve yksinkertaistaa mahdollisimman paljon hallinnollista valvontaa ja lainsäädäntökehystä.
- (4) Teknologiansiirtosopimukset koskevat teknologiaoikeuksia koskevien käyttöluvien antamista. Tällaiset sopimukset parantavat yleensä taloudellista tehokkuutta ja edistävät kilpailua, sillä ne voivat vähentää päällekkäistä tutkimus- ja kehitystyötä, lisätä kannustimia alustavaan tutkimus- ja kehitystyöhön, kannustaa innovoinnin vaiheittaiseen lisäämiseen, helpottaa tutkimus- ja kehitystyön tulosten levittämistä ja luoda kilpailua tuotemarkkinoilla.
- (5) Todennäköisyys, että tällaiset tehokkuutta lisäävät ja kilpailua edistävät vaikutukset ovat merkittävämpiä kuin kilpailunvastaiset vaikutukset, joita teknologiansiirtosopimusten sisältämistä rajoituksista aiheutuu, riippuu järjestykseen osallistuvien yritysten markkinavoimasta ja sen vuoksi myös siitä, missä määrin nämä yritykset joutuvat kilpailemaan sellaisten yritysten kanssa, jotka omistavat korvaavia teknologioita tai valmistavat korvaavia tuotteita.
- (6) Tämän asetuksen olisi katettava ainoastaan käyttöluvan antajan ja käyttöluvan saajan väliset teknologiansiirtosopimukset. Sen olisi katettava tällaiset sopimukset myös silloin, kun sopimukseen sisältyy ehtoja, jotka koskevat useampaa kuin yhtä kaupan tasoa, esimerkiksi kun niissä vaaditaan käyttöluvan saajaa perustamaan erityinen jakelujärjestelmä ja määritellään velvoitteet, jotka käyttöluvan saajan on asetettava tai jotka se voi asettaa käyttöluvan nojalla valmistettujen tuotteiden jälleenmyyjille. Tällaisten ehtojen ja velvoitteiden olisi kuitenkin noudatettava toimitus- ja jakelusopimukseen sovellettavia kilpailusääntöjä, joista säädetään komission asetuksessa (EU) N:o 330/2010⁽³⁾. Tämän asetuksen nojalla ei pitäisi myöntää poikkeusta käyttöluvan saajan ja sen sopimustuotteiden ostajien välisille toimitus- ja jakelusopimuksille.

⁽¹⁾ EYVL 36, 6.3.1965, s. 533/65.⁽²⁾ Komission asetus (EY) N:o 772/2004, annettu 7 päivänä huhtikuuta 2004, perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamisesta teknologiansiirtosopimusten ryhmiin (EUVL L 123, 27.4.2004, s. 11).⁽³⁾ Komission asetus (EU) N:o 330/2010, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2010, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta tiettyihin vertikaalisten sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin (EUVL L 102, 23.4.2010, s. 1).

- (7) Tätä asetusta olisi sovellettava ainoastaan sellaisiin sopimuksiin, joissa käyttöluvan antaja antaa käyttöluvan saajalle ja/tai sen yhdelle tai useammalle alihankkijalle luvan käyttää käyttöluvan kohteena olevia teknologiaoikeuksia, mahdollisesti käyttöluvan saajan ja/tai sen alihankkijoiden toteuttaman täydentävän tutkimus- ja kehitystyön jälkeen, tavaroiden tai palvelujen tuotantoa varten. Sitä ei pitäisi soveltaa käyttöluvan antamiseen, joka liittyy komission asetuksen (EU) N:o 1217/2010⁽¹⁾ kattamiin tutkimus- ja kehityssopimuksiin, eikä käyttöluvan antamiseen, joka liittyy komission asetuksen (EU) N:o 1218/2010⁽²⁾ soveltamisalaan kuuluviin erikoistumisopimuksiin. Sitä ei myöskään pitäisi soveltaa sopimuksiin, joiden tarkoituksena on ainoastaan tietokoneohjelmiston tekijänoikeuksilla suojattujen tuotteiden kopiointi ja jakelu, koska tällaiset sopimukset eivät koske käyttöluvan antamista teknologiaan tuotantoa varten vaan ne ovat enemmän jakelusopimusten kaltaisia. Asetusta ei myöskään pitäisi soveltaa sopimuksiin teknologiapoolien perustamiseksi eli sopimuksiin teknologioiden yhdistämiseksi tarkoituksena antaa käyttöluvat teknologioihin kolmansille osapuolille, eikä sopimuksiin, joilla käyttöoikeus yhdistettyyn teknologiaan annetaan kolmansille osapuolille.
- (8) SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi asetuksella ei ole tarpeen määritellä niitä teknologiansiirtosopimuksia, jotka voivat kuulua SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Arvioitaessa sopimuksia yksittäin 101 artiklan 1 kohdan perusteella on otettava huomioon useita tekijöitä ja erityisesti merkityksellisten teknologia- ja tuotemerkkinoiden rakenne ja dynamiikka.
- (9) Tällä asetuksella säädetystä ryhmäpoikkeuksesta saatava etu olisi rajoitettava niihin sopimuksiin, joiden voidaan riittävällä varmuudella olettaa täyttävän SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan edellytykset. Jotta voitaisiin saavuttaa teknologian siirron edut ja tavoitteet, tämän asetuksen olisi katettava varsinaisten teknologian siirtoa koskevien määräysten lisäksi myös muut teknologiansiirtosopimusten sisältämät määräykset, jos ja siinä määrin kuin nämä määräykset liittyvät suoraan sopimustuotteiden tuotantoon tai myyntiin.
- (10) Kilpailijoiden välisten teknologiansiirtosopimusten voidaan olettaa johtavan yleensä parannuksiin tuotannossa tai jakelussa ja antavan kuluttajille kohtuullisen osuuden saavutetusta hyödystä, jos sopimuspuolten yhdistetty osuus merkityksellisistä markkinoista ei ylitä 20:tä prosenttia ja sopimukset eivät sisällä tiettyjä vakavia kilpailunrajoituksia.
- (11) Muiden kuin kilpailijoiden välisten teknologiansiirtosopimusten voidaan olettaa johtavan yleensä parannuksiin tuotannossa tai jakelussa ja antavan kuluttajille kohtuullisen osuuden saavutetusta hyödystä, jos kunkin sopimuspuolen yksittäinen osuus merkityksellisistä markkinoista ei ylitä 30:tä prosenttia ja sopimukset eivät sisällä tiettyjä vakavia kilpailunrajoituksia.
- (12) Jos sovellettava markkinaosuusraja ylittyy yksillä tai useammilla tuote- tai teknologiamarkkinoilla, ryhmäpoikkeusta ei pitäisi soveltaa kyseisiä merkityksellisiä markkinoita koskevaan sopimukseen.
- (13) Jos edellä mainitut markkinaosuusrajat ylitetään, teknologiansiirtosopimusten ei voida olettaa kuuluvan SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Esimerkiksi keskenään kilpailemattomien yritysten väliset yksinomaista käyttöluvaa koskevat sopimukset jäävät usein 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle. Jos edellä mainitut markkinaosuusrajat ylitetään, ei voida myöskään olettaa, että 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvat teknologiansiirtosopimukset eivät täytä poikkeuksen edellytyksiä. Ei kuitenkaan voida myöskään olettaa, että niistä tavallisesti seuraa objektiivisesti arvioiden sen laatuja ja niin suuria etuja, että ne kompensoisivat sopimuksista kilpailulle aiheutuvat haitat.
- (14) Tällä asetuksella ei pitäisi myöntää poikkeusta teknologiansiirtosopimuksille, joihin sisältyy rajoituksia, jotka eivät ole välttämättömiä tuotannon tai jakelun parantamiseksi. Erityisesti teknologiansiirtosopimukset, jotka sisältävät tietynlaisia vakavimpia kilpailunrajoituksia, kuten kolmansilta osapuolilta perittävien hintojen vahvistaminen, olisi jätettävä tällä asetuksella vahvistettavasta ryhmäpoikkeuksesta saatavan hyödyn ulkopuolelle riippumatta järjestelyyn osallistuvien yritysten markkinaosuudesta. Tällaisten vakavimpien kilpailunrajoitusten tapauksessa koko sopimus olisi jätettävä ryhmäpoikkeuksesta saatavan hyödyn ulkopuolelle.
- (15) Jotta suojeltaisiin innovoinnin kannustimia ja immateriaalioikeuksien asianmukaista soveltamista, tietyt rajoitukset olisi jätettävä ryhmäpoikkeuksesta saatavan edun ulkopuolelle. Erityisesti tietyt takaisinluovutusvelvoitteet ja kiistämisen kieltämistä koskevat sopimusehdot olisi jätettävä sen ulkopuolelle. Jos lisenssisopimukseen sisältyy tällainen rajoitus, ainoastaan kyseinen rajoitus olisi jätettävä ryhmäpoikkeuksesta saatavan edun ulkopuolelle.

⁽¹⁾ Komission asetus (EU) N:o 1217/2010, annettu 14 päivänä joulukuuta 2010, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta tutkimus- ja kehityssopimusten tiettyihin ryhmiin (EUVL L 335, 18.12.2010, s. 36).

⁽²⁾ Komission asetus (EU) N:o 1218/2010, annettu 14 päivänä joulukuuta 2010, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta erikoistumisopimusten tiettyihin ryhmiin (EUVL L 335, 18.12.2010, s. 43).

- (16) Markkinaosuusrajat, vakavia kilpailunrajoituksia sisältävien teknologiansiirtosopimusten rajaaminen poikkeuksen ulkopuolelle ja tässä asetuksessa säädetty poikkeuksen ulkopuolelle jäävät rajoitukset riittävät yleensä varmistamaan, että järjestelyyn osallistuvat yritykset eivät voi poistaa kilpailua kyseisten tuotteiden olennaiselta osalta sellaisten sopimusten avulla, joihin ryhmäpoikkeusta sovelletaan.
- (17) Komissio voi peruuttaa tästä asetuksesta johtuvan edun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003⁽¹⁾ 29 artiklan 1 kohdan nojalla, jos se katsoo yksittäisessä tapauksessa, että sopimuksella, johon sovelletaan tässä asetuksessa säädettyä poikkeusta, on kuitenkin vaikutuksia, jotka ovat ristiriidassa SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan kanssa. Tämä on mahdollista erityisesti silloin, kun innovoinnin kannustimia pienennetään tai markkinoille pääsy estetään.
- (18) Jäsenvaltion kilpailuviranomainen voi peruuttaa tästä asetuksesta johtuvan edun asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 2 kohdan nojalla alueellaan tai sen osalla yksittäisessä tapauksessa, jos sopimuksella, johon sovelletaan tässä asetuksessa säädettyä poikkeusta, on kuitenkin vaikutuksia, jotka ovat ristiriidassa SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan kanssa kyseisen jäsenvaltion alueella tai osalla sen aluetta, ja kyseisellä alueella on kaikki erillisten maantieteellisten markkinoiden piirteet.
- (19) Tehostaakseen sellaisten teknologiansiirtosopimusten rinnakkaisten verkostojen valvontaa, joilla on samankaltaisia rajoitettavia vaikutuksia ja jotka kattavat yli 50 prosenttia tietyistä markkinoista, komissio voi säätää asetuksella, ettei tätä asetusta sovelleta teknologiansiirtosopimuksiin, jotka sisältävät kyseisiin markkinoihin liittyviä erityisiä rajoituksia, ja näin palauttaa tällaiset sopimukset kaikilta osin SEUT-sopimuksen 101 artiklan soveltamisalaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan:
- a) 'sopimuksella' sopimusta, yritysten yhteenliittymän päätöstä tai yhdenmukaistettua menettelytapaa;
- b) 'teknologiaoikeuksilla' taitotietoa ja seuraavia oikeuksia tai niiden yhdistelmää, mukaan lukien näitä oikeuksia koskevat hakemukset tai rekisteröintihakemukset:
- i) patentit;
- ii) hyödyllisyysmallit;
- iii) mallioikeudet;
- iv) puolijohdetuotteiden piirimallit;
- v) lisäsuojatodistukset lääkkeille tai muille tuotteille, joille on mahdollista saada lisäsuojatodistus;
- vi) kasvinjalostajanoikeudet; ja
- vii) ohjelmistojen tekijänoikeudet;
- c) 'teknologiansiirtosopimuksella':
- i) kahden yrityksen välistä teknologiaoikeuksien käyttöluvan koskevaa sopimusta, jonka tarkoituksena on, että käyttöluvan saaja ja/tai sen alihankkija(t) tuottavat sopimustuotteita;
- ii) teknologiaoikeuksien luovutusta kahden yrityksen välillä tarkoituksena tuottaa sopimustuotteita, jonka yhteydessä osa teknologian hyödyntämiseen liittyvästä riskistä säilyy luovuttajalla;
- d) 'vastavuoroisella sopimuksella' teknologiansiirtosopimusta, jossa kaksi yritystä myöntää toisilleen samassa sopimuksessa tai erillisissä sopimuksissa käyttöluvan teknologiaoikeuksiin, ja kyseiset käyttöluvat koskevat kilpailevia teknologioita tai niitä voidaan käyttää kilpailevien tuotteiden tuotantoon;
- e) 'muulla kuin vastavuoroisella sopimuksella' teknologiansiirtosopimusta, jossa yksi yritys myöntää toiselle yritykselle teknologiaoikeuksien käyttöluvan tai kaksi yritystä myöntää toisilleen tällaisen käyttöluvan, mutta kyseiset käyttöluvat eivät koske kilpailevia teknologioita eikä niitä voida käyttää kilpailevien tuotteiden tuotantoon;
- f) 'tuotteella' tavaraa tai palvelua, välituotteet ja -palvelut sekä lopputuotteet ja -palvelut mukaan luettuina;
- g) 'sopimustuotteella' tuotetta, joka on tuotettu suoraan tai välillisesti käyttöluvan kohteena olevien teknologiaoikeuksien perusteella;
- h) 'immateriaalioikeuksilla' teollisoikeuksia, erityisesti patenteja ja tavaramerkkejä, tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia;

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta (EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1).

- i) 'taitotiedolla' käytännön tietojen kokonaisuutta, joka on kokemusten ja testien tulosta ja:
- i) salaista, toisin sanoen ei yleisesti tunnettua eikä helposti saatavilla;
 - ii) olennaista, toisin sanoen tärkeää ja hyödyllistä sopimustuotteiden tuottamisen kannalta;
 - iii) yksilöityä, toisin sanoen kuvailtu niin tarkkaan, että voidaan todentaa salaisuuden ja olennaisuuden vaatimusten täyttyminen;
- j) 'merkityksellisillä tuotemarkkinoilla' sopimustuotteiden ja niitä korvaavien tuotteiden markkinoita eli kaikkien niiden tuotteiden markkinoita, joita ostaja pitää vastaavina tai korvaavina tuotteina tuotteiden ominaisuuksien, hinnan ja käyttötarkoituksen perusteella;
- k) 'merkityksellisillä teknologiamarkkinoilla' käyttöluvan kohteena olevien teknologiaoikeuksien ja niitä korvaavien teknologiaoikeuksien markkinoita eli kaikkien niiden teknologiaoikeuksien markkinoita, joita käyttöluvan saaja pitää vastaavina tai korvaavina teknologiaoikeuksina niiden ominaisuuksien, niistä maksettavien rojaltien ja niiden käyttötarkoituksen perusteella;
- l) 'merkityksellisillä maantieteellisillä markkinoilla' aluetta, jolla kyseiset yritykset osallistuvat tuotteiden tarjoamiseen tai hankkimiseen tai teknologiaoikeuksia koskevien käyttöluvien antamiseen, jolla kilpailuedellytykset ovat riittävän yhtäläiset ja joka voidaan erottaa maantieteellisistä lähialueista erityisesti kilpailuedellytysten huomattavan erilaisuuden perusteella;
- m) 'merkityksellisillä markkinoilla' merkityksellisten tuote- tai teknologiamarkkinoiden ja merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden yhdistelmä;
- n) 'kilpailevilla yrityksillä' yrityksiä, jotka kilpailevat merkityksellisillä markkinoilla, toisin sanoen:
- i) kilpailevia yrityksiä merkityksellisillä markkinoilla, joilla teknologiaoikeuksiin annetaan käyttöluvia, eli yrityksiä, jotka antavat käyttöluvia kilpaileviin teknologiaoikeuksiin (todelliset kilpailijat merkityksellisillä markkinoilla);
 - ii) kilpailevia yrityksiä merkityksellisillä markkinoilla, joilla sopimustuotteita myydään, eli yrityksiä, jotka ilman teknologiansiirtosopimusta molemmat toimisivat merkityksellisillä markkinoilla, joilla sopimustuotteita myydään (todelliset kilpailijat merkityksellisillä markkinoilla), tai joilla olisi ilman teknologiansiirtosopimusta realistiset edellytykset eikä ainoastaan teoreettinen mahdollisuus toteuttaa lyhyen ajan kuluessa tarvittavat lisäinvestoinnit tai ottaa vastatakseen muista välttämättömistä vaihtokustannuksista voidakseen tulla merkityksellisille markkinoille, jos suhteelliset hinnat nousevat vähän mutta pysyvästi (mahdolliset kilpailijat merkityksellisillä markkinoilla);
- o) 'valikoivalla jakelujärjestelmällä' jakelujärjestelmää, jossa käyttöluvan antaja sitoutuu antamaan käyttöluvan sopimustuotteiden tuotantoon joko suoraan tai välillisesti ainoastaan tiettyjen perusteiden mukaisesti valituille käyttöluvan saajille, jotka sitoutuvat olemaan myymättä sopimustuotteita valtuuttamattomille jakelijoille alueella, jonka käyttöluvan antaja on varannut kyseiselle järjestelmälle;
- p) 'yksinomisella käyttöluvalla' käyttöilupaa, jonka mukaan käyttöluvan antajalla itsellään ei ole oikeutta käyttää tuotannossa käyttöluvan kohteena olevia teknologiaoikeuksia eikä sillä ole oikeutta antaa käyttöilupaa käyttöluvan kohteena oleviin teknologiaoikeuksiin kolmansille yleisesti tai tiettyyn käyttötarkoitukseen tai tietyllä alueella;
- q) 'yksinoikeudellisella alueella' aluetta, jolla ainoastaan yhdellä yrityksellä on lupa tuottaa sopimustuotteita, mutta jolla on kuitenkin mahdollista sallia toisen käyttöluvan saajan tuottaa kyseisellä alueella ainoastaan tietylle asiakkaalle, jos toinen käyttöluva on myönnetty vaihtoehdoisen hankintalähteen luomiseksi kyseiselle asiakkaalle;
- r) 'yksinoikeuteen perustuvalla asiakasryhmällä' asiakasryhmää, jolle ainoastaan yksi teknologiansiirtosopimuksen sopimuspuoli saa aktiivisesti myydä käyttöluvan kohteena olevalla teknologialla tuotettuja sopimustuotteita.
2. Tätä asetusta sovellettaessa käsitteet 'yritys', 'käyttöluvan antaja' ja 'käyttöluvan saaja' kattavat niihin sidossuhteessa olevat yritykset.
- 'Sidossuhteessa olevilla yrityksillä' tarkoitetaan:
- a) yrityksiä, joissa teknologiansiirtosopimuksen sopimuspuolella on suoraan tai välillisesti
 - i) valtuudet käyttää yli puolta äänimäärästä; tai
 - ii) valtuudet nimittää enemmän kuin puolet hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavien toimielinten jäsenistä; tai
 - iii) oikeus johtaa yrityksen liiketoimintaa;

- b) yrityksiä, joilla suoraan tai välillisesti on a alakohdassa luetellut oikeudet tai valtuudet suhteessa teknologiansiirtosopimuksen sopimuspuoleen;
- c) yrityksiä, joissa b alakohdassa tarkoitettulla yrityksellä on suoraan tai välillisesti a alakohdassa luetellut oikeudet tai valtuudet;
- d) yrityksiä, joissa teknologiansiirtosopimuksen sopimuspuolella on yhdessä yhden tai useamman a, b tai c alakohdassa tarkoitettujen yritysten kanssa tai joissa kahdella tai useammalla viimeksi mainitulla yrityksellä yhdessä on a alakohdassa luetellut oikeudet tai valtuudet;
- e) yrityksiä, joissa a alakohdassa luetellut oikeudet tai valtuudet ovat yhteisesti
- i) teknologiansiirtosopimuksen sopimuspuolilla tai niihin sidossuhteessa olevilla, a–d alakohdassa tarkoitetuilla yrityksillä, tai
- ii) yhdellä tai useammalla teknologiansiirtosopimuksen sopimuspuolella taikka yhdellä tai useammalla niihin sidossuhteessa olevalla, a–d alakohdassa tarkoitettulla yrityksellä ja yhdellä tai useammalla kolmannella osapuolella.

2 artikla

Poikkeus

1. SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan ja tämän asetuksen säännösten nojalla SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta teknologiansiirtosopimuksiin.
2. Edellä 1 kohdassa säädettyä poikkeusta sovelletaan siltä osin kuin teknologiansiirtosopimukseen sisältyy SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvia kilpailunrajoituksia. Poikkeusta sovelletaan niin kauan kuin lisensoidut teknologiaoikeudet ovat voimassa, ne eivät ole rauenneet tai niitä ei ole mitätöity tai taitotiedon tapauksessa niin kauan kuin taitotieto pysyy salaisena. Jos taitotieto kuitenkin tulee yleisesti tunnetuksi käyttöluvan saajan toiminnan seurauksena, poikkeusta sovelletaan sopimuksen voimassaoloajan.
3. Edellä 1 kohdassa säädettyä poikkeusta sovelletaan myös teknologiansiirtosopimusten määräyksiin, jotka liittyvät käyttöluvan saajan harjoittamaan tuotteiden ostoon tai jotka liittyvät käyttöluvan antamiseen muihin immateriaalioikeuksiin tai taitotietoon tai näiden oikeuksien luovuttamiseen käyttöluvan saajalle, jos ja siinä määrin kuin kyseiset määräykset liittyvät suoraan sopimustuotteiden tuotantoon tai myyntiin.

3 artikla

Markkinaosuusrajat

1. Jos sopimuspuolina olevat yritykset ovat kilpailevia yrityksiä, 2 artiklassa säädettyä poikkeusta sovelletaan sillä edellytyksellä, että sopimuspuolten yhdistetty markkinaosuus ei ylitä 20:tä prosenttia merkityksellisillä markkinoilla.

2. Jos sopimuspuolina olevat yritykset eivät ole kilpailevia yrityksiä, 2 artiklassa säädettyä poikkeusta sovelletaan sillä edellytyksellä, että kummankaan sopimuspuolen markkinaosuus ei ylitä 30:tä prosenttia merkityksellisillä markkinoilla.

4 artikla

Vakavimmat kilpailunrajoitukset

1. Jos sopimuspuolina olevat yritykset ovat kilpailevia yrityksiä, 2 artiklassa säädettyä poikkeusta ei sovelleta sopimukseen, joiden tavoitteena on suoraan tai välillisesti, yksin tai yhdessä sopimuspuolten määräysvallassa olevien muiden tekijöiden kanssa jokin seuraavista:

- a) rajoittaa sopimuspuolen mahdollisuuksia määrittää hintansa myydessä tuotteita kolmansille;
- b) rajoittaa tuotantoa lukuun ottamatta sopimustuotteiden tuotantoa koskevia rajoituksia, jotka on asetettu käyttöluvan saajalle muussa kuin vastavuoroisessa sopimuksessa tai jotka on asetettu ainoastaan yhdelle käyttöluvan saajista vastavuoroisessa sopimuksessa;
- c) jakaa markkinat tai asiakkaat lukuun ottamatta

- i) käyttöluvan antajalle ja/tai käyttöluvan saajalle muussa kuin vastavuoroisessa sopimuksessa asetettua velvoitetta olla harjoittamatta tuotantoa käyttöluvan kohteena olevilla teknologiaoikeuksilla toiselle sopimuspuolelle varatulla yksinoikeudellisella alueella ja/tai olla myymättä aktiivisesti ja/tai passiivisesti toiselle sopimuspuolelle varatulle yksinoikeudelliselle alueelle tai yksinoikeuteen perustuvalla asiakasryhmälle;

- ii) käyttöluvan saajalle muussa kuin vastavuoroisessa sopimuksessa asetettua rajoitusta, joka koskee aktiivista myyntiä käyttöluvan antajan toiselle käyttöluvan saajalle myöntämälle yksinoikeudelliselle alueelle tai yksinoikeuteen perustuvalla asiakasryhmälle, edellyttäen että toinen käyttöluvan saaja ei oman käyttöluvansa myöntämisaikana ollut käyttöluvan antajan kanssa kilpaileva yritys;

- iii) käyttöluvan saajalle asetettua velvoitetta tuottaa sopimustuotteita ainoastaan omaan käyttöönsä, edellyttäen että käyttöluvan saajaa ei rajoiteta myymästä sopimustuotteita aktiivisesti ja passiivisesti käyttöluvan saajan omien tuotteiden varaosina;

- iv) käyttöluvan saajalle muussa kuin vastavuoroisessa sopimuksessa asetettua velvoitetta tuottaa sopimustuotteita ainoastaan tietylle asiakkaalle, jos käyttölupa on myönnetty vaihtoehdoisen hankintalähteen luomiseksi kyseiselle asiakkaalle;

d) rajoittaa käyttöluvan saajan mahdollisuuksia käyttää omia teknologiaoikeuksiaan tai rajoittaa jonkin sopimuspuolen mahdollisuuksia tehdä tutkimus- ja kehitystyötä, jollei jälkimmäinen rajoitus ole välttämätön, jotta estettäisiin lisensoidun taitotiedon paljastaminen kolmansille.

2. Jos sopimuspuolina olevat yritykset eivät ole kilpailevia yrityksiä, 2 artiklassa säädettyä poikkeusta ei sovelleta sopimukseen, joiden tavoitteena on suoraan tai välillisesti, yksin tai yhdessä sopimuspuolten määräysvallassa olevien muiden tekijöiden kanssa jokin seuraavista:

a) rajoittaa sopimuspuolen mahdollisuuksia määrittää hintansa myydessä tuotteita kolmansille, rajoittamatta kuitenkaan mahdollisuutta asettaa enimmäismyyntihinta tai suositella myyntihintaa, edellyttäen että se ei johda kiinteään tai vähimmäismyyntihintaan jonkin sopimuspuolen käyttämän painostuksen tai tarjoamien kannustimien vuoksi;

b) rajoittaa alueita tai asiakkaita, joille käyttöluvan saaja voi myydä sopimustuotteita passiivisesti, lukuun ottamatta

i) passiivisen myynnin rajoittamista käyttöluvan antajalle varatulle yksinoikeudelliselle alueelle tai yksinoikeuteen perustuvalla asiakasryhmälle;

ii) veloitetta tuottaa sopimustuotteita ainoastaan omaan käyttöönsä, edellyttäen että käyttöluvan saajaa ei rajoiteta myymästä sopimustuotteita aktiivisesti ja passiivisesti käyttöluvan saajan omien tuotteiden varaosina;

iii) veloitetta tuottaa sopimustuotteita ainoastaan tietyille asiakkaalle, jos käyttölupa on annettu vaihtoehtoisen hankintalähteen luomiseksi kyseiselle asiakkaalle;

iv) kaupan tukkuportaassa toimivan käyttöluvan saajan loppukäyttäjille suuntautuvan myynnin rajoittamista;

v) valikoivan jakelujärjestelmän jäsenten harjoittaman myynnin rajoittamista valtuuttamattomille jakelijoille;

c) rajoittaa vähittäisportaassa toimivan valikoivaan jakelujärjestelmään kuuluvan käyttöluvan saajan aktiivista tai passiivista myyntiä loppukäyttäjille; tämä ei kuitenkaan rajoita mahdollisuutta kieltää järjestelmän jäsentä toimimasta valtuuttamattomassa liikkeessä.

3. Jos sopimuspuolina olevat yritykset eivät sopimuksen tekoajankohtana ole kilpailevia yrityksiä, mutta niistä myöhemmin tulee sellaisia, sovelletaan koko sopimuksen voimassaolajan 2 kohtaa eikä 1 kohtaa, jollei sopimukseen myöhemmin tehdä olennaisia muutoksia. Tällaiseksi muutokseksi katsotaan muun muassa sopimuspuolten välisen, kilpailevia teknologiaoikeuksia koskevan uuden teknologiansiirtosopimuksen tekeminen.

5 artikla

Poikkeuksen ulkopuolelle jätetyt rajoitukset

1. Edellä 2 artiklassa säädettyä poikkeusta ei sovelleta seuraaviin teknologiansiirtosopimuksiin sisältyviin velvoitteisiin:

a) käyttöluvan saajalle asetettu suora tai välillinen velvoite antaa käyttöluvan antajalle tai tämän nimeämälle kolmannelle osapuolelle yksinomaisen käyttöluvan tai luovuttaa käyttöluvan antajalle tai tämän nimeämälle kolmannelle osapuolelle kokonaisuudessaan tai osittain oikeudet käyttöluvan saajan itse tekemiin parannuksiin tai omiin uusiin sovelluksiin, jotka koskevat käyttöluvan kohteena olevaa teknologiaa;

b) sopimuspuolelle asetettu suora tai välillinen velvoite olla riitauttamatta toisella sopimuspuolella unionissa olevien immateriaalioikeuksien pätevyyttä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yksinomaisen käyttöluvan tapauksessa mahdollisuutta irtisanoa teknologiansiirtosopimus, jos käyttöluvan saaja riitauttaa käyttöluvan kohteena olevien teknologiaoikeuksien pätevyyden.

2. Jos sopimuspuolina olevat yritykset eivät ole kilpailevia yrityksiä, 2 artiklassa säädettyä poikkeusta ei sovelleta suoraan tai välilliseen velvoitteeseen, jolla rajoitetaan käyttöluvan saajan mahdollisuuksia hyödyntää omia teknologiaoikeuksiaan tai jonkin sopimuspuolen mahdollisuuksia tehdä tutkimus- ja kehitystyötä, jollei jälkimmäinen rajoitus ole välttämätön, jotta estettäisiin lisensoidun taitotiedon paljastaminen kolmansille osapuolille.

6 artikla

Peruuttaminen yksittäisissä tapauksissa

1. Komissio voi peruuttaa tämän asetuksen soveltamisesta saatavan edun asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos se katsoo yksittäisessä tapauksessa, että teknologiansiirtosopimuksella, johon sovelletaan tämän asetuksen 2 artiklassa säädettyä poikkeusta, on kuitenkin vaikutuksia, jotka ovat ristiriidassa SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan kanssa, ja erityisesti jos:

a) kolmansien osapuolten teknologioiden pääsy markkinoille rajoittuu, esimerkiksi seurauksena samankaltaisten rajoittavien sopimusten, joissa kielletään käyttöluvan saajia käyttämästä kolmansien osapuolten teknologioita, rinnakkaisten verkostojen kumulatiivisesta vaikutuksesta;

b) mahdollisten käyttöluvan saajien pääsy markkinoille rajoittuu, esimerkiksi seurauksena samankaltaisten rajoittavien sopimusten, joissa kielletään käyttöluvan antajia myöntämästä käyttöluvia muille käyttöluvan saajille, rinnakkaisten verkostojen kumulatiivisesta vaikutuksesta, tai koska ainoa teknologian omistaja, joka antaa käyttöluvia merkityksellisiin teknologiaoikeuksiin, sopii yksinomaisesta käyttöluvasta sellaisen käyttöluvan saajan kanssa, joka jo toimii tuotemarkkinoilla korvaavien teknologiaoikeuksien perusteella.

2. Jos tämän asetuksen 2 artiklassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvalla teknologiansiirtosopimuksella on yksittäisessä tapauksessa SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan kanssa ristiriidassa olevia vaikutuksia jäsenvaltion alueella tai sen sellaisella osalla, joka täyttää kaikki erillisten maantieteellisten markkinoiden ominaispiirteet, kyseisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen voi peruuttaa tämän asetuksen soveltamisesta saatavan edun tällä alueella asetuksen (EY) N:o 1/2003 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti samoissa olosuhteissa kuin tämän artiklan 1 kohdassa säädetään.

7 artikla

Tämän asetuksen soveltamatta jättäminen

1. Komissio voi asetuksen N:o 19/65/ETY 1 a artiklan nojalla säätää asetuksella, kun samankaltaisten teknologiansiirtosopimusten rinnakkaiset verkostot kattavat yli 50 prosenttia merkityksellisistä markkinoista, että tätä asetusta ei sovelleta teknologiansiirtosopimukseen, jotka sisältävät erityisiä kyseisiin markkinoihin liittyviä rajoituksia.

2. Edellä 1 kohdan mukaista asetusta ei sovelleta ennen kuin kuuden kuukauden kuluttua sen antamisesta.

8 artikla

Markkinaosuusrajojen soveltaminen

Edellä 3 artiklassa säädettyjä markkinaosuusrajoja sovellettaessa noudatetaan seuraavia sääntöjä:

- a) markkinaosuus lasketaan markkinoilla toteutuneen myynnin arvon perusteella. Jos markkinoilla toteutuneen myynnin arvoa koskevia tietoja ei ole käytettävissä, voidaan asianomaisen yrityksen markkinaosuus laskea muihin luotettaviin markkinatietoihin, mukaan lukien markkinoilla toteutuneet myyntimäärät, perustuvien arvioiden pohjalta;
- b) markkinaosuus lasketaan edellistä kalenterivuotta koskevien tietojen perusteella;
- c) edellä 1 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan e alakohdassa tarkoitettujen yritysten markkinaosuus jaetaan tasan niiden yritysten kesken, joilla on 1 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa luetellut oikeudet tai valtuudet;

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 21 päivänä maaliskuuta 2014.

d) käyttöluvan antajan markkinaosuus käyttöluvan kohteena olevien teknologiaoikeuksien merkityksellisillä markkinoilla lasketaan sen perusteella, missä määrin käyttöluvan kohteena olevia teknologiaoikeuksia käytetään merkityksellisillä markkinoilla (eli tuote- ja maantieteellisillä markkinoilla), joilla sopimustuotteita myydään, toisin sanoen käyttöluvan antajan ja sen antamien käyttölupien saajien tuottamien sopimustuotteiden yhteenlasketun myyntimäärän perusteella;

e) jos 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu markkinaosuus on alun perin enintään 20 prosenttia tai 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu markkinaosuus enintään 30 prosenttia, mutta nousee myöhemmin asianomaisen tason yläpuolelle, 2 artiklassa säädetyn poikkeuksen soveltaminen jatkuu kaksi peräkkäistä kalenterivuotta sen vuoden jälkeen, jolloin 20 tai 30 prosentin markkinaosuusraja ylittyi ensimmäisen kerran.

9 artikla

Suhde muihin ryhmäpoikkeusasetuksiin

Tätä asetusta ei sovelleta käyttöluvan antamista koskeviin järjestelyihin tutkimus- ja kehityssopimusten yhteydessä, jotka kuuluvat asetuksen (EU) N:o 1217/2010 soveltamisalaan eikä käyttöluvan antamista koskeviin järjestelyihin erikoistumisopimusten yhteydessä, jotka kuuluvat asetuksen (EU) N:o 1218/2010 soveltamisalaan.

10 artikla

Siirtymäkausi

SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa määrättyä kieltoa ei sovelleta 1 päivän toukokuuta 2014 ja 30 päivän huhtikuuta 2015 välisenä aikana 30 päivänä huhtikuuta 2014 jo voimassa olleisiin sopimuksiin, jotka eivät täytä tämän asetuksen mukaisia poikkeuksen edellytyksiä mutta jotka täyttivät asetuksen (EY) N:o 772/2004 mukaiset edellytykset 30 päivänä huhtikuuta 2014.

11 artikla

Asetuksen voimassaoloaika

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2014.

Sen voimassaolo päättyy 30 päivänä huhtikuuta 2026.

Komission puolesta,
puheenjohtajan nimissä
Joaquín ALMUNIA
Varapuheenjohtaja